

Kontakty z Mediami
i Informacja

Sąd Unii Europejskiej
KOMUNIKAT PRASOWY nr 85/21
Luksemburg, 19 maja 2021 r.

Wyrok w sprawie T-465/20
Ryanair DAC/Komisja (TAP; Covid-19)

Ze względu na niewystarczające uzasadnienie stwierdzono nieważność decyzji Komisji uznającej pomoc Portugalii na rzecz przewoźnika lotniczego TAP za zgodną z rynkiem wewnętrznym

Jednakże skutki stwierdzenia nieważności (w tym odzyskanie pomocy) zostają zawieszane do czasu wydania nowej decyzji

W czerwcu 2020 r. Portugalia zgłosiła Komisji pomoc państwa na rzecz przewoźnika lotniczego Transportes Aéreos Portugueses SGPS SA („beneficjent”), będącego spółką dominującą i akcjonariuszem w 100% TAP Air Portugal. Zgłoszona pomoc, której budżet maksymalny opiewa na 1,2 mld EUR, dotyczy umowy pożyczki zawartej w szczególności między Portugalią jako pożyczkodawcą, TAP Air Portugal jako kredytobiorcą i beneficjentem jako poręczycielem. W drodze tej interwencji Portugalia zamierzała utrzymać działalność beneficjenta przez okres sześciu miesięcy od lipca 2020 r. do grudnia 2020 r.

Uznawszy, że zgłoszony system stanowi pomoc państwa w rozumieniu art. 107 ust. 1 TFUE, Komisja oceniła jego zgodność z rynkiem wewnętrznym w szczególności w świetle art. 107 ust. 3 lit. c) TFUE¹ i swoich wytycznych dotyczących pomocy państwa na ratowanie i restrukturyzację przedsiębiorstw niefinansowych znajdujących się w trudnej sytuacji². Decyzją z dnia 10 czerwca 2020 r. Komisja uznała rozpatrywany środek za zgodny z rynkiem wewnętrznym³.

Dziesiąta izba Sądu Unii Europejskiej w składzie powiększonym uwzględniła skargę wniesioną przez przewoźnika lotniczego Ryanair zmierzającą do stwierdzenia nieważności tej decyzji, zawieszając jednocześnie skutki stwierdzenia nieważności do czasu wydania przez Komisję nowej decyzji. Sąd przedstawił w wyroku wyjaśnienia dotyczące zakresu ciężącego na Komisji obowiązku uzasadnienia, gdy na podstawie wytycznych dotyczących pomocy dla przedsiębiorstw znajdujących się w trudnej sytuacji uznaje ona pomoc przyznaną spółce należącej do grupy za zgodną z rynkiem wewnętrznym na podstawie art. 107 ust. 3 lit. c) TFUE.

Ocena Sądu

Na poparcie skargi o stwierdzenie nieważności Ryanair powołał się w szczególności na naruszenie przez Komisję obowiązku uzasadnienia ze względu na to, że Komisja nie przedstawiła powodów pozwalających uznać zgłoszony środek za zgodny z rynkiem wewnętrznym.

¹ Na mocy tego postanowienia pomoc przeznaczona na ułatwianie rozwoju niektórych działań gospodarczych lub niektórych regionów gospodarczych, o ile nie zmienia warunków wymiany handlowej w zakresie sprzecznym ze wspólnym interesem, może zostać uznana za zgodną z rynkiem wewnętrznym.

² Dz.U. 2014, C 249, s. 1.

³ Decyzja Komisji C(2020) 3989 final z dnia 10 czerwca 2020 r. w sprawie pomocy państwa SA.57369 (2020/N) COVID-19 - Portugalia – Pomoc przyznana na rzecz TAP (Dz.U. 2020, C 228, s. 1; „zaskarżona decyzja”).

W tym względzie Sąd wyjaśnił przede wszystkim, że pkt 22 wytycznych dotyczących pomocy dla przedsiębiorstw znajdujących się w trudnej sytuacji⁴ określa **trzy kumulatywne przesłanki, które muszą zostać spełnione, aby pomoc na ratowanie przedsiębiorstwa należącego do grupy mogła zostać uznana za zgodną z rynkiem wewnętrznym** na podstawie art. 107 ust. 3 lit. c) TFUE. Zgodnie z tym punktem do Komisji należy zbadanie, po pierwsze, **czy beneficjent pomocy należy do grupy**, po drugie, **czy trudności, z którymi boryka się beneficjent, mają charakter wewnętrzny i nie wynikają z arbitralnej alokacji kosztów w ramach grupy**, i po trzecie, **czy trudności te są zbyt poważne, aby mogły zostać przezwyciężone przez samą grupę**. Przesłanki te mają na celu uniknięcie sytuacji, w której grupa przedsiębiorstw mogłaby obciążyć państwo kosztami operacji ratowania jednego z przedsiębiorstw, które wchodzi w skład grupy, gdy owo przedsiębiorstwo przeżywa trudności, a źródłem tych trudności jest sama grupa, lub gdy grupa ta ma środki, by przezwyciężyć te trudności

W świetle tych wyjaśnień Sąd stwierdził, że w zaskarżonej decyzji **Komisja ani nie stwierdziła, ani nie wyjaśniła, czy beneficjent należał do grupy** w rozumieniu pkt 22 ww. wytycznych. Nie przeprowadziła ona jakiegokolwiek analizy w tym względzie i nie sprecyzowała stosunku pomiędzy wspomnianym beneficjentem a jego spółkami będącymi akcjonariuszami⁵.

Ponadto, przy założeniu, że beneficjent należał do grupy w rozumieniu pkt 22 wytycznych dotyczących pomocy dla przedsiębiorstw znajdujących się w trudnej sytuacji wraz ze swymi spółkami będącymi akcjonariuszami, Sąd stwierdził, że **Komisja nie poparła w jakikolwiek sposób swoich twierdzeń, zgodnie z którymi z jednej strony trudności beneficjenta mają charakter wewnętrzny i nie są wynikiem arbitralnej alokacji kosztów z korzyścią dla jego akcjonariuszy lub innych spółek zależnych, a z drugiej strony, wspomniane trudności są zbyt poważne, aby mogły zostać przezwyciężone przez jego akcjonariuszy posiadających pakiet kontrolny lub przez innych akcjonariuszy. Komisja ograniczyła się w rzeczywistości do przedstawienia wyjaśnień dotyczących sytuacji finansowej beneficjenta oraz trudności wywołanych przez pandemię Covid-19.**

Mając na względzie te **braki w uzasadnieniu zaskarżonej decyzji**, Sąd **ani nie jest w stanie sprawdzić, czy przesłanki** określone w pkt 22 wytycznych **w sprawie pomocy na rzecz przedsiębiorstw znajdujących się w trudnej sytuacji zostały spełnione w omawianej sprawie, ani czy Komisja mogła stwierdzić brak poważnych trudności w zakresie oceny zgodności danej pomocy z rynkiem wewnętrznym i miała prawo do niewszczynania formalnego postępowania wyjaśniającego** przewidzianego w art. 108 ust. 2 TFUE.

W związku z tym Sąd orzekł, że **Komisja nie uzasadniła zaskarżonej decyzji w sposób wymagany prawem i że to niewystarczające uzasadnienie pociąga za sobą stwierdzenie jej nieważności.**

Sąd orzekł, stosując art. 264 akapit drugi TFUE, że **występują nadrzędne względy pewności prawa uzasadniające ograniczenie w czasie skutków stwierdzenia nieważności zaskarżonej decyzji**. Sąd stwierdził, po pierwsze, że **stosowanie rozpatrywanego środka pomocy stanowi część trwającego nadal procesu składającego się z różnych następujących po sobie etapów**⁶, a po drugie, że **natychmiastowe zakwestionowanie pobrania kwot pieniężnych przewidzianych przez środek pomocy miałyby szczególnie niekorzystne skutki dla gospodarki i obsługi lotniczej Portugalii w kontekście gospodarczym i społecznym,**

⁴ Zgodnie z pkt 22 wytycznych dotyczących pomocy dla przedsiębiorstw znajdujących się w trudnej sytuacji „[s]półka należąca do większej grupy kapitałowej lub przejęta przez większą grupę kapitałową w normalnych warunkach nie kwalifikuje się do otrzymania pomocy przyznawanej na mocy niniejszych wytycznych, z wyjątkiem sytuacji, w której można wykazać, że trudności spółki mają charakter wewnętrzny i nie są wynikiem arbitralnej alokacji kosztów w ramach grupy oraz że te trudności są zbyt poważne, aby mogły zostać przezwyciężone przez samą grupę”.

⁵ W dniu wydania zaskarżonej decyzji połowa akcji beneficjenta należała do spółki Participações Públicas SGPS S), która zarządzała udziałami państwa portugalskiego. Atlantic Gateway SGPS Lda posiadała 45% akcji beneficjenta, a 5% akcji znajdowało się w posiadaniu innych akcjonariuszy.

⁶ Sąd stwierdził w tym względzie, że rozpatrywany środek został przyznany na początkowy okres sześciu miesięcy, który już upłynął, po którym Portugalia miała przekazać Komisji, zgodnie z pkt 55 lit. d) wytycznych dotyczących pomocy dla przedsiębiorstw znajdujących się w trudnej sytuacji, albo dowód na to, że pożyczka została całkowicie zwrócona, albo plan restrukturyzacji, albo plan likwidacji.

charakteryzującym się już poważnymi zaburzeniami w gospodarce wywołanymi przez pandemię Covid-19. W tych okolicznościach Sąd postanowił zawiesić skutki stwierdzenia nieważności zaskarżonej decyzji do czasu wydania przez Komisję nowej decyzji. W tym względzie Sąd wyjaśnił jednak, że jeśli Komisja postanowi wydać tę nową decyzję bez wszczynania formalnego postępowania wyjaśniającego w rozumieniu art. 108 ust. 2 TFUE, owo zawieszenie skutków stwierdzenia nieważności nie może przekroczyć dwóch miesięcy od daty ogłoszenia wyroku. Jeżeli natomiast Komisja podejmie decyzję o wszczęciu formalnego postępowania wyjaśniającego, zawieszenie zostanie utrzymane przez dodatkowy rozsądny okres.

UWAGA: Odwołanie od orzeczenia Sądu, ograniczone do kwestii prawnych, może zostać wniesione do Trybunału w terminie dwóch miesięcy i dziesięciu dni od dnia zawiadomienia o tym orzeczeniu.

UWAGA: Celem skargi o stwierdzenie nieważności jest doprowadzenie do uznania za nieważne aktów instytucji Unii, które są sprzeczne z prawem Unii. Państwa członkowskie, instytucje wspólnotowe oraz jednostki mogą, pod pewnymi warunkami, wnieść skargę o stwierdzenie nieważności do Trybunału Sprawiedliwości lub Sądu. Jeżeli skarga jest zasadna, stwierdza się nieważność aktu. Instytucja, której to dotyczy, powinna zaradzić ewentualnej próżni prawnej spowodowanej nieważnością tego aktu.

Dokument nieoficjalny, sporządzony na użytek mediów, który nie wiąże Sądu.

[Pełny tekst](#) wyroku jest publikowany na stronie internetowej CURIA w dniu ogłoszenia.

Osoba odpowiedzialna za kontakty z mediami: Ireneusz Kolowca ☎ (+352) 4303 2793.

Nagranie wideo z ogłoszenia wyroku jest dostępne przez „[Europe by Satellite](#)” ☎ (+32) 22964106.